

Nerostné suroviny

miniprojekt

Zpracovali: žáci Základní školy Vsetín, Luh 1544

16.4.2014

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Cíl miniprojektu	2
3. Vypracování	2
3.1. Teoretická část	2
3.1.1. Geologická stavba	2
3.1.2. Paliva.....	2
3.1.3. Železné rudy.....	2
3.1.4. Nerudy.....	3
3.2. Praktická část	3
4. Závěr.....	4
5. Seznam použité literatury	4
6. Přílohy	5

1. Úvod

Okres Vsetín leží na východním okraji České republiky. Rozloha okresu činí 1143 km². Nejvyšším místem je vrchol Čertova mlýna (1206 m n.m.) v Radhošťské hornatině nejnižším místem je koryto Bečvy u Němetic (262 m n.m.). Krajina okresu se na většině povrchu vyznačuje kopcovitým terénem s hluboce zaříznutými údolími. Lesy zaujímají 54% rozlohy.

2. Cíl miniprojektu

Náš miniprojekt byl v první fázi zaměřen na získávání informací o nerostných surovinách našeho kraje ve školní knihovně a na internetu, ale také ze vzpomínek rodičů a prarodičů. Na základě získaných informací jsme v druhé fázi podnikli objevnou výpravu do lomu. Úkolem bylo daný lom popsat, zaznamenat jako dokumentační bod a odebrat vzorky hornin.

3. Vypracování

3.1. Teoretická část

3.1.1. Geologická stavba

Na geologické stavbě našeho okresu se podílí především regionálně geologická jednotka – flyšové pásmo Západních Karpat. Geologicky jsou Západní Karpaty součástí rozsáhlé soustavy mladých pásemných pohoří vznikajících ve třetihorách působením několika fází alpského vrásnění. Termínem flyš se označuje soubor usazených hornin, charakteristický rytmickým střídáním pískovců, prachovců, jílovců, slínovců, vzácně i vápenců a slepenců.

3.1.2. Paliva

Pomocí hlubokých vrtů byl zkoumán výskyt ropy a zemního plynu. Byl zde odvrtán nejhlubší vrt v České republice (Jablůnka-1) o hloubce 6506 m. Díky němu byla zjištěna přítomnost uhlonosného karbonu. Pro velkou hloubku však nemá průmyslový význam. Dalšími vrty byly zjištěny nevýznamné akumulace zemního plynu.

3.1.3. Železné rudy

Z okresu Vsetín je uváděna jediná těžená lokalita Zubří. Roku 1712 byly postaveny v Zubří železné hutě - hamry, v nichž se zpracovávala vytěžená železná ruda až do roku 1775. Jediným pozůstatkem těchto hamrů jsou Hamerské rybníky na okraji obce.

3.1.4. Nerudy

Z nerudných surovin mají na našem území zastoupení ložiska abraziv a vápenců. Abraziva jsou vhodná pro výrobu měkkých brusných kotoučů. Menší ložiska se nacházejí v okolí Brňova. V okolí Němetic, Jasenice a Vigantic se nachází několik lokalit vápenců.

Z hlediska cihlářské suroviny je v provozu jediné ložisko Hrachovec, jehož severní část je tvořena jílovcí. Další ložiska vhodná pro těžbu cihlářské suroviny jsou Zašová, Lačnov a Študlov. Jsou tvořena sedimenty jílovců a prachovců.

Dále se na našem území vyskytují menší ložiska štěrkopísků, která jsou spojena s říčními sedimenty řeky Bečvy. Jsou to Hustopeče-Zámrsky, Lhotka nad Bečvou, Střítež, Zašová, Veselá a Valašské Meziříčí-Jarcová.

Na území okresu se nacházejí desítky drobných převážně stěnových lomů na stavební kámen, které jsou však v současné době většinou opuštěny a jen některé z nich mají místní význam. Jako stavební kámen v nich byl zpravidla těžen pískovec, méně pak vápenec. Z těžených lomů lze jmenovat Klenov v Bystřičce, Štěpkovou v Hošťálkové a lom v Hážovicích.

3.2. Praktická část

Na základě získaných informací jsme si vybrali dvě místa, která jsme navštívili. Chtěli jsme se na vlastní oči přesvědčit, že získané informace jsou pravdivé. Prvním místem naší objevné výpravy byl lom v Hošťálkové - údolí Štěpkové (příloha – obr.1). Tento lom patří mezi činné. Druhý lom, který jsme „objevili“, se nachází ve Vsetíně, v místní části Bobrky. O něm jsme se dozvěděli z vyprávění rodičů, kteří si pamatují, že se tam dříve těžilo (příloha – obr.2). Tato místa jsme se pokusili zaznamenat jako dokumentační body (obr.3).

Název a číslo bodu	Název nejbližšího města a obce	Souřadnice	Lokalizace bodu ke dvěma stálým bodům v terénu	Popis lokality	Popis horniny
DS2	Hošťálková	N 49° 20' 18'' E 17° 52' 43''	2 km jižně od kostela v Hošťálkové, západní svah k. Drastihlava	Stěnový lom	Středně až hrubě zrnité pískovce, drobnozrnné slepence
DS3	Vsetín	N 49° 21' 55'' E 17° 57' 16''	jižní svah k. Kobyla, 200 m od nadjezdu na Semetín	Opuštěný lom	Středně až hrubě zrnité pískovce

Nezapomněli jsme si odebrat vzorky hornin do naší sbírky a místa vyfotografovat.

4. Závěr

Studiem různých materiálů a především geologické mapy jsme zjistili, že Vsetínsko je chudé na nerostné suroviny. I když by se mohla jevit tato skutečnost nevýhodou, na druhou stranu příroda našeho kraje je ušetřena negativních jevů, které jsou spojeny s těžbou surovin. Vždyť jen těžba stavebních surovin i v malém měřítku ovlivní a změní ráz krajiny. V místech, kde původně rostly stromy, zůstanou lomové stěny s narušenou horninou, naruší se ekosystém dané lokality. S těžbou se zvýší i hluk související se získáváním, drcením a odvozem surovin. Ovzduší se znečišťuje prachem a výfukovými plyny nákladních aut. Je potřeba si však uvědomit, že nerostné suroviny jsou nezbytné pro řadu průmyslových odvětví.

5. Seznam použité literatury

PAVELKA, Jan a Jiří TREZNER. *Příroda Valašska (okres Vsetín)*. Vsetín: Český svaz ochránců přírody, 2001, 488 s., 64 s. obr. příl. ISBN 80-238-7892-1
Geologická mapa 1 : 25 000. *Česká geologická služba* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://mapy.geology.cz/geocr_25/
Okres Vsetín: Rožnovsko, Valašskomeziříčsko, Vsetínsko. Vyd. 1. Editor Vladimír Nekuda. Valašské Meziříčí: Hvězdárna, 2002, 963 s. Vlastivěda moravská (Muzejní a vlastivědná společnost), sv. 68. ISBN 80-862-9809-4
Město Zubří. [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mesto-zubri.cz/texty.php?typ=2&detail=9>
Geologické lokality - Vyhledávání - Hošťálková, údolí Štěpkové. [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://lokality.geology.cz/714>

6. Přílohy

Obr. 1

Lom v Hošťálkově

Autor: Sušňová

Obr. 2

Opuštěný lom Vsetín-Bobrk

Autor: Sušňová

Obr.3

Mapa s vyznačenými dokumentačními body